

PÉTER ALPÁR

szobrász és képzőművész (Sepsiszentgyörgy, 1976)

Tanulmányok:

2013–2014 Pécsi Tudományegyetem Művészeti kar, Doktoriskola
1996–2001 Képzőművészeti Egyetem, Temesvár
1990–1994 Művészeti Liceum, Sepsiszentgyörgy

Szakmai tevékenysége elsősorban a kortárs szobrászathoz, a természetművészethez és performanszhoz köthető. Aktív résztvevője a nemzetközi kortárs művészeti életnek, a világ számos pontján hozott létre műveket (Korea, India, Irán, Dél-afrika, Dánia, Lengyelország stb.). Tagja a Romániai Művészek Országos Szövetségének. Jelenleg a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Tanszékének oktatója, annak sepsiszentgyörgyi kirendeltségén.

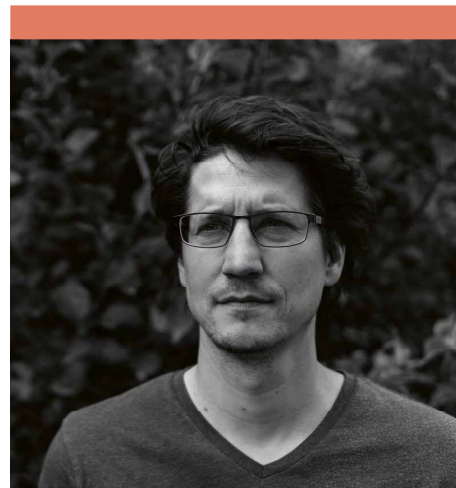
„Nagyon fontosnak tartom a kortárs művészet bevonását a faluképvédelembe, értékvédelembe. A kortárs kultúra kontextusában a funkciót veszített tárgyi és épített örökség újraértékelődik és új, aktualizált tartalommal töltődik meg. A múzeumi, skanzén környezetbe száműzött érték újra a jelen kultúrájának és társadalmának értékévé válhat, ezáltal biztosítva fennmaradását.”

BERZE IMRE

Berze Imre szobrászművész vagyok, 1985-ben születtem Székelyudvarhelyen, ahol jelenleg élek és alkotok. A műtermi feladatok mellett a Haáz Rezső Múzeum muzeológusaként dolgozom, valamint Sepsiszentgyörgyön oktatok szobrászati feladatokat a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának kihelyezett tanszékén.

Kutatom a geometrikus és organikus formarendszerek harmonikus ötvözését, inspirálóan a hagyományos népi építészet ács technikai megoldásai, és az ebből származó archaikus gesztusok. Egy adott gondolati tartalom esztétikus formában való megragadása sok esetben plasztikai eredményként az egyszerű, tiszta formák őszinte valóságát eredményezi.

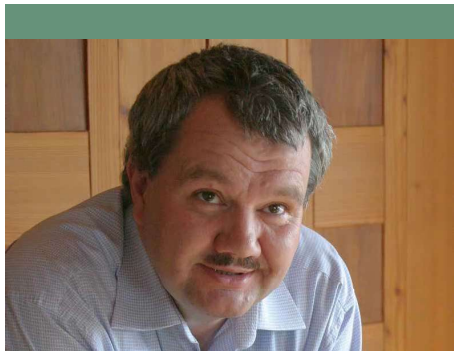
RIZMAYER PÉTER

1977-ben születtem Budapesten. 2008-ban végeztem a Magyar Képzőművészeti Egyetem festő szakán, de mellette párhuzamosan videó tanulmányokat is folytattam. Szabadúszó restaurátorként dolgozom. Már öt éve Erdélyben élek, Árkoson.

A diplomázás után elsősorban videóinstallációkat és videóperformanszokat készítek. Mindegyik alkotásom a természethez kapcsolódik, annak tükrében vizsgálom a körülöttem megbúvó világot. Nálam minden a természettel kezdődik, ez az alap, az építmény maga az ember. A természetet járom és a természet jár bennem.

A videó médiumával tudom a legcsekélyebb szorítást az emberi – sokszor káros – beavatkozást a természetbe. A művészet sem lehet környezetszennyező. Az installációmban a táj egyes elemeinek, erőinek fókuszba helyezését keresem a körülöttünk lévő világ metafizikai értékeit.

A Magyar Képzőművészeti Egyetemen az építészettől volt az, ami nagyon érdekelt, ezen belül is az, hogyan lehet organikus hozzáállni egy épített térhez, és a csűr, mint táj- és településrendező elem még a mai világban is ezt az organikus jelleget jelképezi (például, ha végigmegyünk egy erdélyi falun), mintha csak éppen a videóinstallációknak teremtették volna.

ESZTÁNY GYŐZŐ

Okleveles építészmérnök vagyok, a csikszeredai Esztány Stúdió építésziroda vezető tervezője.

A csikszeredai Márton Áron Gimnázium matematika–fizika szakán végeztem középiskolai tanulmányaimat, 1996-ban a Kolozsvári Műszaki Egyetem építészmérnöki karán szereztem diplomát, majd 1997–1999 között elvégeztem a Kós Károly Egyesülés Vándoriskoláját.

Jelenleg a Csík LEADER Egyesület Építészeti Tanácsadó Testületének és a Gyulafehérvári Egyházművészeti Bizottságnak vagyok aktív tagja.

Munkaközösségem az Esztány Stúdió építésziroda egy olyan építőművészeti alkotóműhely, amely célja a székely és erdélyi építészet értékeiből újat teremteni, Kós Károly szellemében.

Székelyföldön dolgozó építészként régóta foglalkoztat a vidék építészetének múltja, jelene, de leginkább jövője. Kutatási témám: a népi ihletettség, hagyományban gyökerező, megújuló és szerves (organikus) helyi építőművészet.

Hivatásom: a közösségem szolgálata. Hitvallásom: az alkotás öröme, szeretetének és szabadságának megélése, valamint a teremtett valóságban lévő szépség, jószág és igazság felfismerése és továbbadása.

A székelyföldi csűrök, pajták megmentése is fontos számomra, számos kutatási, publikációs és tervezési tevékenységem kötődik ehhez a témához az elmúlt 9 évben.

SZÉCSI JÁNOS

Székelyföldön élő képzőművész vagyok. Festődiploámát a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán 2010-ben szereztem, Magyarországon. Jelenleg a Sepsiszentgyörgyi Képzőművészeti Tanszéken tanítok. Székelyföldre a hely szelleme, a gazdag és archaikus kultúra maradványai, a munkám, a gyönyörű természet, valamint – nem utolsósorban – a családom köt.

BOGOS ERNŐ

1961-ben születtem Szépvízen. Tanulmányaim elemi osztályait Szépvízen végeztem, amit a csikszeredai, majd a marosvásárhelyi művészeti liceum követett.

1990-ben a bukaresti Ion Mincu Építészeti Egyetemen építész diplomát szereztem. A diploma megszerzése után végigjártam a Kós Károly Vándoriskolát.

1997-től saját építészirodámban dolgozom.

2013-tól a Magyar Művészeti Akadémia tagja vagyok.

Számomra a csűrök szerves részei annak a kultúrtájnak, amelyben élünk, és amit az ősköztől kaptunk örökségül. Fontosnak tartom a munkámban, hogy ebből az örökségből valamit átmentessünk az utóknak.

CsűrKultúra – BarnCulture

A fenti szóösszetétel magába tömöríti azt a 2 éves együttműködést, amelynek egyik eredménye az itt látható kiállítás. A cím sűrű. Csűrökről és pajtákra beszél, amely ugyanannak a mezőgazdasági épületnek két elnevezése attól függően, hogy a Kárpát-medence keleti vagy nyugati felében említik. Kultúráról beszél, amelynek rétegei sokféle módon jelennek meg ebben az együttműködésben: az építészeti kultúra, a díszítőművészet, a mesterségbeli nagyság a hagyományos épületeken; a képzőművészet és az építőművészet pedig a csűrök és pajták átalakításának eszközeiként.

Három országból hat építész és tizenkét képzőművész dolgozik együtt – kisebb-nagyobb csapatokban 2023 és 2025 között. Az építészek dolga, hogy hagyományos csűröket vagy pajtákát újra-álmoldva építészeti tervekkel alkossanak. A képzőművészek alkotnak csűr-ihletésű önálló műveket és alkotnak művészként a csűrátalakítási tervekhez közvetlenül kapcsolódó módon, azokat gazdagítva is.

A projekt során szervezett kiállítások anyaga így kettős: egyrészt az önálló képzőművészeti alkotások bemutatása, amelyek csűrökben, csűrökön vagy éppen csűrök ihletése által létrejött művek fotódokumentációja. Másrészt azokat a csűrátalakítási tervek mutatja be, amelyek az építészek és képzőművészek együttműködése által jöttek létre. A kiállítás – és az együttműködés keretében szintén elkészülő kiadvány – célja, hogy kedvet, ötletet, inspirációt adjon csűrtulajdonosoknak arra, hogy régi épületeiket ne bontsák le, hanem igényes átalakítások révén töltsék meg új léttel és értelemmel.

A csűrök eredeti funkciója az volt, hogy védelmet biztosítsanak a haszonállatoknak és azok takarmányának. Mára ez a funkciójuk eltűnőben van, de az épületek nagy méretük miatt a hagyományos falukép meghatározó elemei. Egyszerűen újragondolható szerkezetük miatt ugyanakkor rendkívül alkalmasak más célú használatra. Azért, hogy falvaink hagyományos építészete ne tűnjön el végérvényesen, igyekszünk a kiállításokkal és kiadványainkkal ráirányítani a figyelmet erre a lehetőségre. Ugyanakkor a meglévő épületek újrahajósítása, a helyi, természetes anyagokból való építkezés, mind a globális klímavédelmi célok elérését segítő megoldások.

A csűrök újrahajósítása Erdélyben nagyon időszerű, mivel ott épp ezekben az évtizedekben zajlik ezen épületek mezőgazdasági célú használatának végső megszűnése. Azokban az országokban pedig, ahol ez a folyamat már lezajlott, az utolsó megmaradt csűrök megőrzése még sürgetőbb feladat. A mezőgazdaság modernizációjában, így a csűrhasználat megszűnésének folyamatában is máshol tart a három résztvevő ország: Németország, Magyarország és Románia.

Így a kétéves együttműködés során létrejövő csűrátalakítási tervek és képzőművészeti alkotások is más-más háttérű és szemléletmódú alkotók munkáinak az eredménye – egy témára. Ezt a diszciplínákon és országhatárokon átvivő változatosságot és hasonlóságot mutatja be jelen kiállításunk.

The above combination of words is the title of a two-year collaboration, the result of which is the exhibition on show here. The concisely chosen title deals with the outstanding building typology of barns, which has been perfected over centuries for rural purposes, and reveals the complexity of the culture: from the architectural tradition to the visual arts to the representation of craftsmanship on traditional buildings and the use of visual and architectural art to transform barns.

Six architects and twelve visual artists from three countries worked together in smaller and larger teams between 2023 and 2025. The architects were responsible for creating architectural designs by reinterpreting traditional barns. The visual artists created independent works inspired by barns and also made contributions that were directly related to and enriched the barn transformation designs.

The exhibition material is divided into two parts: One part of it consists of the presentation of individual artworks, showing photographic documentation of works that were either created in barns or inspired by them. The other half of the exhibition shows the designs for redesigning the barns, which were created in collaboration between architects and visual artists.

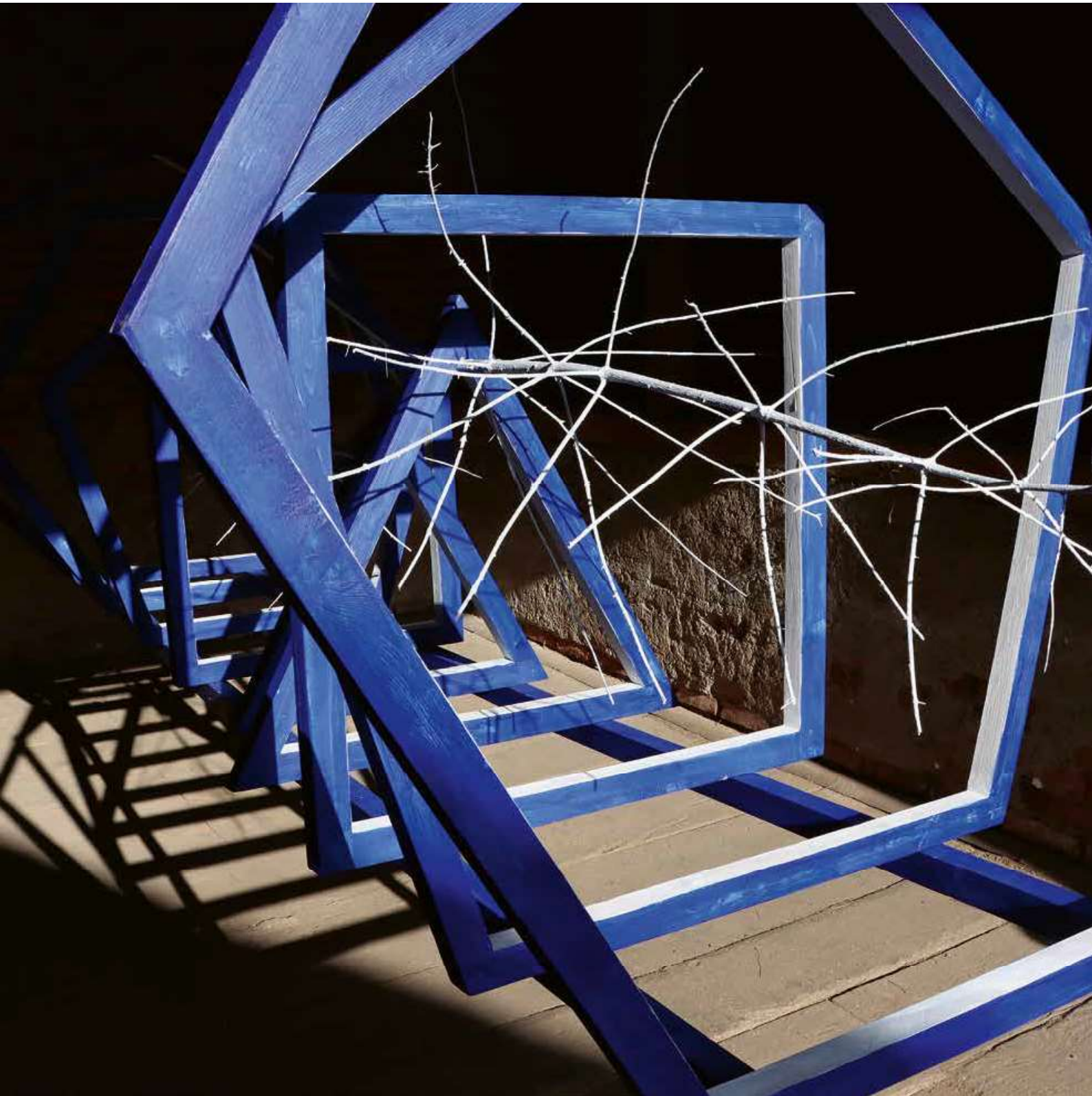
The original function of barns was to provide shelter for farm animals and their fodder. Nowadays, this function is declining, but these buildings are defining elements of the traditional village landscape due to their size and offer excellent opportunities for other uses due to their easily adaptable structure. In order to prevent the traditional architecture of our villages from disappearing forever, we try to draw attention to this possibility with our exhibitions and publications. At the same time, the reuse of existing buildings and the use of local, natural materials contributes to global climate protection.

The aim of the exhibition – and the publication produced as part of the collaboration – is to give barn owners the desire, ideas and inspiration not to demolish their old buildings, but to breathe new life into them through creative renovations.

The conversion of barns in Transylvania is particularly relevant, as many of these buildings are currently losing their original agricultural function and a meaningful new use must now be found. In countries like Germany, where this process has already taken place, the preservation of the last remaining barns is an even more urgent task. The three participating countries, Germany, Hungary and Romania, are at different stages of agricultural modernization and therefore in the process of phasing out the use of barns.

Thus, the plans for the conversion of the barns and the works of art that were created during the two-year collaboration are the result of the work of creative people with different backgrounds and different approaches to the same topic. Our current exhibition clearly shows this diversity – its differences and similarities – across different disciplines and national borders.

BERZE IMRE

Karcfalvi csűr + Polygonum III.

Kompozíciót a csíkkarcfalvi önkormányzat tulajdonában lévő téglaeépítésű csűr terében hoztam létre, amelyet elsősorban térelméleti, plasztikai analógiaként értelemezek. A *Polygonum III.* című munkám szorosan kapcsolódik az elmúlt két évben gyakorolt szobrászati programomhoz. Ez a vonalplasztikai kompozíció a sokszögek és a síkformák kronológiai növekedéséből és egy fényt megtestesítő organikus fenyőágból áll. Ha szobrászként elsősorban a formai szempontokat vizsgálom, akkor a csűr összegző és egyszerű tömege a monumentalitás arányrendszerét hordozza magában, amely a fenségesség sugallatával hat a környezetére. Úgy vélem, hogy e szintetizált építmény belső funkcionális terei a profán cél ellenére ünnepélyes összképet fogalmazznak meg önmagukban, amely magával ragadja az igazán látó és érzékelő szemlélőt.

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

PÉTER ALPÁR

Hajlék

Az installáció kiindulási pontja, egy felújítási munka során „láncfűrészsel kiemelt” (korhadott állapotú) 18 századi faragott mennyezet gerenda, amely az építészeti hulladékból lett kimentve. A forgó napos mennyezet gerendák kiemelkedően fontos kultikus jelentőségét a néprajz ismeri, alatta zajlottak a családi élet kiemelt fontosságú közösségi és szakrális eseményei. A forgó nap, mint Isten szeme volt jelen és örködött a közösség élete fölött őseink életében.

A gerendáról készült grafikasorozat alapján egy fekete vászonra vékony, fehér vonallal elkészült a hét méteres gerenda kiterített dokumentációs rajza, amelynek négy rovátkás mintaeleme fehér festéssel lett kiemelve. Az így létrejövő 8×2 m festett vászon lett sátor formában installálva a gazdasági épület terében.

A velünk együtt élő fák, az emberi munka által hajlékká állnak össze. Lehetővé teszik az ember számára egy saját élő tér kiragadását a nagy egyetemes végtelenből. A faragott gerenda szakrális, szellemi térré minősíti azt. A legegyszerűbb hajlék a sátor, fekete színe a közel-keleti nomádoknál a védelem jelképe.

Víz–Csűr

A tulajdonos családi élettérre szeretné átalakítani csűrjét. A művészeti koncepció is e mentén indult el, figyelembe véve a csűr telken való elhelyezkedését: egyik oldalról egy ásott kút és a lakóház, a másik oldalról egy almafás kert a végében patakkal. A csűr e két tér határán van, elválasztva a folyó patakvizet a kút földből szivárgó állóvizétől. Ez a környék egyetlen működő kútja, ezért a portára több helyen kis ún. víz-kapukon át lehetett bejönni, a közelebbi szomszédok innen vették a vizet saját maguk és a családjuk számára. Ennek emlékét egy *Vízkapu* installációban megjelenítem.

A *Víz-kapu* installáció többek között a víz helyi közösségteremtő erejéről szól, a telken lévő régi víz-kapuk analógiájára kerül a csűr legmeghatározóbb részére. A kapu egy templomi gótikus vagy reneszánsz ívként is felfogható, átlényegítve és betöltve a teret szakrális tartalommal.

A *Fény-patak* installációban a deszkák között beszűrődő fény analógiájára a padló döngölt földjén is átdereng a fény, egy patakot formálva. Így a víz, mint a földből áradó fény tör a felszínre, akár a források a természetben, vagy az ikonok csúcsfényei.

A *Patak* videóinstallációban a patak, mint gondolat-folyam jelentkezik. A kéz gyűrő mozdulatot végez a monitoron, és a patak testét ebből a mozdulatból származó üres (tabula rasa) papírgalacsinok teszik ki. A patak vize egyszer tiszta, majd elkoszosodik, átlátszóságát elveszti, majd újra kitisztul. A papír – mint a víz – átveszi tiszta és tisztátalan gondolatainkat egyaránt. Azt se felejtjük, hogy a patak vagy akár a víz is egy gondolat, avagy egy gondolat eredménye, akár közvetítő közegként is létezhet. A természet se létezik gondolat/ok nélkül.

Eső-fa videóinstalláció videójában egy levél nélküli fát láthatunk, aminek a lombját az eső adja ki. A fa eső-lomb része már az égben mutatkozik, így egy esőfelhőként is felfogható, a fa ezen részét a törzs és a gyökerek kötik össze a földdel. Így fonódik össze egy fán keresztül az ég a földdel. A víz is ugyanezt az utat járja be, az égből esőként a földre hull, majd onnan vízgőzként újra a levegőbe jut.

A fa egy másik olvasatában az eső melankóliára utal. Az eső egyrészt elteti a fát, de könny-cseppként is felfogható, vagy egy bennünk zajló viharként: az egyedül álló fa mintha a lomboatásával sírva tűrné az élet elmúlt és eljövendő sorscsapásait, megpróbáltatásait.

SZÉCSI JÁNOS

Festőként lenyűgöz a festett bútorok szépsége, kivitelezési technikája, archaikus motívumkincse, narratív képi elemei, a szúszék rótt jelei, a kelengyés láda mágikus jelenléte. Mindezek szoros kapcsolatban vannak az épített hagyománnyal is, itt Erdélyben. Magam is egy csúrt építettem át lakóházzá, ahol a családommal élünk. Az itt bemutatott installációm egyrészt a festett bútorok flóderezési (festési) technikájával készült, másrészt pedig egy térbeli elemet hoztam létre abban a térben, a csűrben, amely egyébként is sokszor tárolási helyként szolgál a levitézlett, félretett, nagyon régi, flóderes bútorok számára.

